

Teacher's Book Stairs 6 - foreløpig

Generell del

Stairs i skolehverdagen

I *Stairs* har vi seks kapitler i hver bok, og tanken er at dere starter med kapittel 1 i august, og jobber dere igjennom boka i løpet av et skoleår. Siden boka har et rikt utvalg av tekster, kan du velge ut de tekstene og oppgavene som passer best for dine elever for at de best mulig skal nå målene i læreplanen.

For å trene de grunnleggende ferdighetene, er det viktig å arbeide med skriving, lesing, regning og digitale ferdigheter i engelskfaget, som i andre fag. I tillegg er det nødvendig å bruke tid på lytting og samtale, da det er sentrale ferdigheter i språk. Med en sparsomt timetall i engelskfaget (2 uketimer á 60 minutter på de fleste skoler), blir det din oppgave å se hvor skoen trykker hos dine elever, og trene på det som er mest nyttig for elevgruppen du har.

Stairs har tekster og oppgaver (skriftlige og digitale). Har du kontaktlæreransvar og flere timer i egen klasse, kan du integrere engelsk i andre fag, og dersom du er faglærer kan du samarbeide med kontaktlæreren om å "dryppe" litt engelsk i skolehverdagen hver dag. Det kan være

- en kort prat om morgenen med noen engelske spørsmål (for eksempel ukas øveord)
- noe engelsk på "fredagsprøven" som mange har hver uke
- *hangman* eller mimelek med engelske ord i spisepausen
- skrive engelske ord i penskriftlekse
- regne matematikkstykker på engelsk

Mange som praktiserer Vurdering for Læring bruker utgangsbilletter, eller "exit-lapper" som metode for underveisvurdering. Da kan for eksempel alle skrive et nytt ord de har lært på engelsk før de går ut i friminuttet på fredag.

Dersom klassen har noen faste oppgaver de gjør når de er ferdige med oppgaver, kan du skrive noen av grammatikkoppgavene vi har laget i lærerveiledningen (se under hvert kapittel), laminere dem og lage kort som elevene kan hente og arbeide med. Elevene skriver svarene i engelsk skrivebok.

<ill. inn der denne teksten står som et kort>

Pick a person and write five sentences about what he or she likes doing. The person can be Mum, Dad, Santa Claus, Donald Duck, Spiderman or someone in your class.

<ill. dame, mann, julenissen, Donald, Spiderman>

Dersom dere har tilgang til PC eller nettbrett i klasserommet, kan det også være greit å la elever som er raskt ferdige med oppgaver jobbe med *Stairs Online*.

Differensiering

For at det skal bli enklest mulig med tilpasset opplæring i engelskfaget, har vi tekster og oppgaver på tre nivåer. Disse nivåene går igjen i Textbook, Workbook og på Stairs Online. Tekstene og oppgavene i hvert underkapittel er innenfor samme tema, men ulike, slik at det ikke blir kjedelig å lese flere av dem.

Tekstene bør du som en hovedregel gjennomgå for elevene. Noen elever kan lese og ha utbytte av tekster på engelsk, men de aller fleste lærer mer av at dere arbeider med teksten sammen. Dette kan du godt gjøre med en hel klasse, og Tavleboka kan være et godt hjelpemiddel. Vi har tenkt at elevene skal få leselekse på det nivået som passer dem best. Derfor har vi step 1, step 2 og step 3.

Det kan være greit å sette av tid til å gjennomgå step 1-teksten tidlig i uka, da de svakeste trenger mest tid på å øve. De har spesielt god nytte av lyd støtte. Du kan gi lytting i lekse dersom dere har tilgang til strømmetjenesten (streaming). (Kommer i løpet av høsten 2014)

Dersom du har svært stor spredning i nivå, og har ressurser til det (med assistent eller ressurslærer), kan du ta ut en gruppe og gjennomgå deres leselekse av og til. Vi vil ikke anbefale å gjøre det til en regel, for sterke elever kan ofte bidra med nyttige kommentarer og innspill, og er gode rollemodeller for de svakere elevene.

Hvis det tar for mye tid å gjennomgå tre ulike lesetekster på en uke, kan du gjerne la en lesetekst være lekse over en 14-dagers periode. Resten av leksen kan være skriveoppgaver, muntlige lekser eller digitale lekser. Da vil du få god tid til å gjennomgå alle tre nivåene på skolen.

Det er viktig å understreke at vi ikke tenker step 1, step 2 og step 3 som separate sporvalg, der en elev skal ligge på et bestemt nivå. Målet er at flest mulig elever skal komme lengst mulig i sin læring. Mange elever vil ligge mellom to nivåer, og bør oppmuntres i størst mulig grad til å strekke seg så langt de kan. En elev som vanligvis leser step 1, kan kanskje av og til lese step 2 dersom han eller hun har stor interesse for temaet eller får ekstra hjelp.

The G and Ts

I engelsk utdanning snakker man om the G and Ts, *the gifted and talented*. Undervisningen skal tilpasses alle elevene, også de som er ekstra begavet. Dersom du har svært sterke elever, som for eksempel har en engelskspråklig forelder, eller har bodd i et engelskspråklig land, kan du se på tekstene i Stairs med engelskspråklige bøker, fagtekster og avisartikler. La gjerne eleven skrive bokanmeldelse eller lage en presentasjon om en bok han eller hun har lest. Litteratur gir uendelige muligheter for å differensiere og variere. For at undervisningen ikke skal bli kjedelig, er det lurt å ta utgangspunkt i noe eleven er interessert i, og bygge videre på det. For eksempel å skrive en lengre oppgave om et selvvalgt emne. I slike tilfeller blir det viktig å gå i dialog med eleven og de foresatte. Det er viktig at de sterkeste elevene opplever mestring og at de ikke blir isolert fra fellesskapet i klassen. Dersom eleven har mulighet for forsert løp,

kan han eller hun følge undervisningen for trinnet over. Hvis ikke skolen tilbyr denne muligheten kan eleven ha oppgaver med å instruere og hjelpe andre elever, lese tekster for klassen eller undersøke og finne svare på spørsmål og problemstillinger som klassen lurer på. Sammen med eleven og de foresatte må du finne en balansegang mellom å delta i fellesskapet og få utfordringer på et passende nivå.

Lesestrategier

Vi leser ulike tekster på ulike måter og i forskjellig tempo, avhengig av formål ved lesingen og leseferdighet.

For å sikre at elevene har et godt verktøy for tekstforståelse, må de lære å ta i bruk ulike lesestrategier før-, under- og etter lesing. Det er viktig at de blir bevisstgjort på følgende:

(Before reading)

Hva slags tekst er det de skal lese?

Hvorfor skal de lese teksten? (for å lære eller for underholdning)

Hva er det de skal lære fra denne teksten?

(After reading)

Hva har de lært etter å ha lest teksten?

Til flere av tekstene i Textbook vil elevene finne ikonene for førlesningsstrategier: *se på bilder, se på overskrifter, let etter ord du kan i teksten, hva tror du teksten handler om?* (ikonene plasseres i margen).

Disse ikonene er ikke lagt til hver tekst, men innimellom for å minne elevene på hvordan de bør tilnærme seg teksten.

Utover i lærerveiledningen vil du møte ikoner som minner deg og elevene dine på å bruke lesestrategiene under:

Before reading

- Aktivere tidligere kunnskap
 - o Hva kan du om dette temaet allerede?
- Forstå hva målet med lesingen er
 - o Hvorfor skal jeg lese denne teksten?
 - o Hva skal jeg lære?
- Velge passende strategi
 - o Hva slags tekst er det og hvordan skal jeg lese den?
- Bruke tekstens struktur for å forstå bedre
 - o Hvordan kan bilder, tittel, overskrifter og underoverskrifter hjelpe meg til å forstå?

During reading

- Fokusere og være oppmerksomme på hva de leser og hvor teksten byr på utfordringer
 - o Hva er typisk for denne teksttypen jeg nå leser? (skal jeg huske fakta, finne rimord, huske handlingen i fortellingen, finne tema?)
- Bruke oppklarende strategier når de ikke forstår
 - o Hvilke ord og uttrykk var vanskelig i denne teksten?
- Bruke sammenhengen i teksten for å forstå nye ord og uttrykk
 - o Hvordan kan jeg oppklare disse ordene og uttrykkene?

After reading

- Reflektere over hva de har lest og forstått
 - o Hva husker jeg spesielt godt fra teksten?
 - o Hvorfor husker jeg innholdet i teksten så godt?
- Oppfatte suksess som et resultat av innsats
 - o Hva gjorde jeg for at jeg skulle huske innholdet?
- Kunne oppsummere det viktigste
 - o Hvilke ord og uttrykk i teksten kan hjelpe meg med dette?
- Lete etter tilleggsinformasjon fra andre kilder
 - o Hvor kan jeg finne ut mer om det jeg har lest om?

Faktatekster

Ved lesing av faktatekster er bakgrunnskunnskap avgjørende for hvor mye den enkelte elev forstår og lærer fra teksten. Derfor er det nødvendig å bevisstgjøre elevene i hva de allerede vet om et tema før dere går i gang med selve lesingen. Gjennom å dele informasjon både muntlig, og også skriftlig på tavla, får alle elevene tilgang på informasjonen. Der bakgrunnskunnskapen er svak i elevgruppa, kan dere i tillegg til samtale før tekstlesing, utdype tematikken gjennom å benytte lenker med filmer eller andre visuelle hjelpemidler.

Flytdiagram – når eleven ikke forstår teksten

Det er ikke uvanlig at elevene ikke forstår eller kan alle ord i en tekst de møter, men til tross for dette kan de klare å hente ut mening fra teksten. Strategiene de bruker vil hjelpe dem å forstå.

For å bevisstgjøre elevene på hvilke strategier de kan bruke, kan dere for eksempel jobbe med flytskjema. (Se Lise Iversen Kulbrandstad, 2010: Fagbokforlaget, Vigmostad & Bjørke AS, Lesing i utvikling – Teoretiske og didaktiske perspektiver).

Et flytskjema kan konkret vise hvordan eleven kan bruke strategier for å finne ut av hva ord og setninger i tekster betyr. Når eleven kommer til et ord eller en setning de ikke forstår, leser de setningen på nytt igjen, og deretter neste setning for å prøve å forstå ut fra sammenhengen. Hvis de likevel ikke skjønner hva det handler om, leser de hele avsnittet på nytt igjen. Om det ennå ikke gir mening kan de søke hjelp i en ordbok og/eller de kan spørre noen om hjelp. Det er viktig at elevene vet hva de kan gjøre når de ikke forstår teksten de leser. Gjennom et flytskjema lærer elevene å følge en "oppskrift" for hvordan de bedre kan forstå innholdet i teksten.

Modellering

Gjennom gjentatte eksemplifiseringer på lese- og tenkemåter i møte med tekst, får elevene hjelp til å etablere gode lese- og læringsstrategier. Læreren er en viktig rollemodell for sine elever.

Å lære strategier handler om å bevisstgjøre elevene i hvilke strategier som finnes og hvilke de bør velge ut fra teksttypen de leser.

I skjemaet under gir vi forslag til hvordan dere kan arbeide med ulike teksttyper på et generelt grunnlag.

Til den enkelte tekst vil du også finne tilpassede spørsmål for samtale.

Arbeid med teksttyper

Teksttype	Spørsmål til tekst	Legg merke til	Arbeidsmåter	Differensiering
Dialoger	Who is talking? What are they talking about? What kind of information do you get from the conversation? Can you find words and phrases that express politeness?	- Temaet for teksten - Høflighets-fraser - Sammenligne med eget språk	Dialoger egner seg godt for høytlesing og rollespill. De kan gjennomføres i par eller mindre grupper. Elevene kan lese eller lære dialogene utenat, og framføre for hverandre.	Dialogene kan differensieres ved å la elevene øve inn enten kun en eller flere roller. De elevene som er i stand til å lære replikker utenat, bør gjøre det.
Dikt	What is this poem about? How does the poem make you feel? How did you like the poem? Why do you like it/not like it? Does the poem rhyme? Find the rhyming words. Does the poem have a rhythm? How can you change the mood of the poem?	- Tema for diktet - Opplevelsen av diktet (humoristisk, alvorlig, spennende, tullete) - Finne rimord - Klappe rytmen - Lese med ulike stemmer	- Korlesing, alle elever leser diktet høyt sammen - Del klassen inn i grupper og fordel versene i diktet på gruppene - Lesestafett - La elevene øve diktet eller deler av diktet utenat - Framføring for fadderklassen, andre elever og lærere, og for foresatte	Vurder hvorvidt elevene er i stand til å lese hele diktet alene eller bare deler av det.
For-tellinger	Who is/are the main character/s in the story? How are the characters described? What happens in the story? Are there more than one topic in this story? Retell the story in your own words. Find the difficult words in the text.	- Leseforståelse - Bestemme hva slags type tekst - Innledning, midtdel, vendepunkt og avslutning - Gjenfortelling	La elevene: - Finne innledningen i teksten - Beskrive problemet i teksten - Finne ut hvordan problemet løses - Finne nøkkelord fra teksten og gjenfortelle den - Skrive sammen-drag av teksten	La elevene arbeide i par eller grupper. (La sterke og svake elever sitte sammen) Be elevene lese for hverandre La elevene velge ut avsnitt og lese og gjenfortelle innholdet på norsk eller engelsk.

Fakta-tekster	<p>What can you see in the pictures?</p> <p>What do the headlines tell you?</p> <p>What do you think the text is about?</p> <p>What do you already know about the topic?</p> <p>What do you hope to learn from this text?</p> <p>What have you learnt?</p> <p>What were the most interesting facts?</p> <p>Have you read any other texts about the same topic in other subjects?</p> <p>Name them.</p> <p>Would you like to learn more about this topic?</p> <p>What was difficult about this text?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Leseforståelse - Formulere hypoteser - Temaord - Fakta-kunnskap - Nøkkelord - Sammendrag - Organisering av kunnskapen de har tilegnet seg 	<ul style="list-style-type: none"> - Finne sentrale ord og begreper i teksten - Oversette eller finne norske begreper for ord på engelsk - Finne nøkkelord - Gjenfortelle - Finne ytterligere nye fakta om tema eller emnet de leser om - Bevisstgjøre dem på hva de visste før de leste teksten og hva de har lært (to-kolonne notat) - Organisere og systematisere kunnskapen de har tilegnet seg - Skrive sammendrag 	<p>Gjenfortelling for elever som leser mye på step 1, kan være vanskelig, be dem derfor å huske noen fakta fra teksten, ikke nødvendigvis alle.</p> <p>Kan også være nøkkelord, korte beskrivelser etc.</p>
Til alle teksttyper	<p>Synonymer:</p> <p>Can you find another word for ...?</p> <p>Antonymer:</p> <p>Can you find the opposite of the word ...?</p> <p>Look and listen to this word (...). Is there another word that sounds similar, but is written differently?</p> <p>Can the word (...) belong to another word class?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Finne synonymer og/eller antonymer til utvalgte ord - Finne ord som skrives ulikt, men uttales likt (homonymer: <i>meet</i> – <i>meat</i>), - Knytte ord i teksten opp mot andre ord som uttales likt. - Finne ord som skrives likt, men som tilhører ulike ordklasser, eks. <i>jump</i> (å hoppe (verb), et hopp (substantiv)) 		

Høytlesing

Gjennom å lese høyt, i kor eller delta i lesestafetter øver elevene på å høre seg selv og andre uttale ord og setninger. Elevene hermer etter læreren og medelever, de lytter aktivt for å få til egen uttale. Høytlesingen fungerer som modell for elevene når de skal lese på egen hånd.

Samtale

Når dere har lest teksten flere ganger og på flere måter, er det naturlig å ha en samtale eller diskusjon i etterkant.

Samtalen er med på å fremme metakognitiv bevissthet om tekstens innhold. Ved å dele tanker og ideer knyttet til teksten, får elevene mulighet til å lytte til hvordan medelever oppfatter tekstens innhold, hva som fikk dem til å oppfatte det slik og hva de andre har lært fra eller synes om teksten.

Denne måten å dele tanker og ideer på er med på å bevisstgjøre elevens forhold til teksten, teksttypen og sin egen læring.

Nivådelingen i Stairs

Step 1

<trappeikon step 1>

Tekstene på step 1 er korte og har et enkelt språk og innhold. På 5. trinn er tekstene fortrinnsvis skrevet i presens, og med flest mulig kjente og lydrette ord. Vi har brukt færrest mulig sammentrekninger, og da helst *can't* og *don't* som vi har gjennomgått.

Tekster på step 1 har alltid lesestøttende illustrasjoner. Ofte kan dere lese det meste av innholdet i teksten ut av illustrasjonen dersom dere bruker tid på å samtale om den.

I Workbook har vi oppgaveinstruksjoner på norsk for step 1. Disse oppgavene har også flere nøkkelord, setnings

startere og generelt mer stillas enn oppgavene på step 2 og step 3. Vi har også illustrasjoner som kan hjelpe forståelsen.

Det er en viss progresjon i oppgavene på step 1, men den er langsommere enn på step 2 og step 3.

Oppgavene og tekstene på step 1 er ikke skrevet spesielt for spesialundervisning, men vi vet av egen og fra andres erfaring at tekster og oppgaver på step 1 godt kan passe for en god del av elevene som har IOP i engelsk.

Stairs er et verktøy som skal brukes til å nå målene i læreplanen. Av erfaring vet vi at alle elever ikke alltid når alle målene. Dersom en elev skal nå målene i læreplanen, bør han eller hun kunne mestre oppgavene på step 2. Det er ikke alle elever som når disse målene, men step 1 er et trinn på veien, og for at elevene skal lære noe, er det nødvendig å starte med tekster og oppgaver som ligger så nært elevens eget ferdighets- og kunnskapsnivå at han eller hun har muligheten for mestring.

Step 2

<trappeikon step 2>

På step 2 har vi en noe raskere progresjon. Tekstene er lengre og mer komplekse. Det blir ofte galt å snakke om "gjennomsnittseleven", men de fleste elever bør komme seg opp på et nivå der de mester å lese tekster på step 2. Elevene møter litt flere ukjente ord, og innholdet er mer krevende å forstå. Oppgavene er også mer arbeidskrevende.

I Workbook er oppgaveinstruksjonene på engelsk og norsk.

Step 3

<trappeikon step 3>

Tekstene og oppgavene på step 3 skal by på utfordring for elevene. Tekstene er mindre tilgjengelige, om de ikke alltid er lengre, så krever de likevel mer av leseren. Det kan være vanskeligere ord eller et mer abstrakt innhold.

Oppgavene på step 3 gir mindre stillas og skrivestøtte, og krever dermed mer selvstendighet og språkforståelse. Eksempler på oppgaver for step 3 kan være å skrive en bokanmeldelse, en forfatterbiografi, et dikt eller å holde en minipresentasjon.

I Workbook er oppgaveinstruksjonene kun på engelsk.

Stairs Online er delt inn på samme måte i step 1, step 2 og step 3, se s. 00.

<trappeikon 1,2,3>

Grammatikken i Stairs er fellesstoff, og spiller en viktig rolle for å nå målet i læreplanen som sier at elevene skal kunne: *"Bruke grunnleggende mønstre for rettskriving, ordbøying, setnings- og tekstbygging i produksjon av tekst"*

Grammatikksidene kjennetegnes ved de lilla og grønne fargene som går igjen i Textbook, Workbook og Stairs Online. Oppgavene i Grammar har vi valgt å sette 1-2-3 på, fordi vi mener det er viktig at alle elever får et godt grunnlag i grammatikk. Alle elever bør gjøre disse oppgavene så langt de klarer. Grammatikksidene i Workbook begynner med de enkleste oppgavene, og blir gradvis vanskeligere. På grammatikksidene i denne lærerveiledningen finner du forslag til hvordan du kan gi ekstra oppgaver til elever som arbeider raskt eller trenger ekstra utfordringer.

Stillasbygging og differensiering i skriftlige arbeider

Stillasbygging er viktig for at flest mulig av elevene skal ha anledning til å nå læreplanmålene. Gjennom å presentere elevene for gode stillaser, gir du dem gode verktøy til selv å kunne jobbe med tekst.

Stillasbygging gir også mulighet for god differensiering. Elevene får til resultater i form av mer eller mindre avanserte tekster.

I hvert kapittel finner dere tekstsaking i form av Writing-siden. Her ligger det modelltekster, som dere kan gjennomgå sammen i Tavleboka.

Vis hvordan ord i modellteksten kan erstattes av et annet, eller hvordan et problem i en fortelling kan byttes ut med et annet. Faglig sterke elever vil i større grad kunne legge til elementer og endre teksten enn elever som er faglig svakere, derfor legger dette til rette for en reell differensiering.

Stairs Online

Elevnettstedet til *Stairs* heter *Stairs Online* og er delt inn i trinn fra 5.trinn til 7.trinn. Oppgavesidene er åpne, gratis og krever ingen lisens eller pålogging. Under alle fanene finner dere oppgaver på step 1, step 2 og step 3.

Chapters

Under denne fanen finner dere kapitteloppgaver til tekstene i Textbook. Kapitlene fra *Stairs* utgave 1 og *Stairs* utgave 2 ligger parallelt (1st edition, 2nd edition). Her kan elevene trene på ordforråd og leseforståelse på mange ulike måter. Mange av oppgavene krever at elevene skriver setninger, legg merke til at for å få rett svar, må det være punktum og stor bokstav samt riktig bruk av mellomrom.

Grammar

Grammatikkoppgavene er delt inn etter temaer. Over oppgavene finner dere en side med forklaring av tematikken på engelsk. Du kan gjerne gjennomgå disse forklaringene med elevene. Slik får de trent inn de engelske ordene for ordklasser og bøyningsformer. Det kan gi enda bedre differensieringsmuligheter, fordi du da senere kan gi elevene oppgaver fra utenlandske nettressurser som for eksempel British Council.

Grammatikkoppgavene byr på trening og drill, som er nyttig og ofte virker mer motiverende når eleven kan jobbe digitalt.

Genres

Stairs Online Genres er et digitalt skriveverksted. Her finner du modelltekster på step 1, step 2 og step 3. Disse kan du bruke sammen med elevene og du kan enkelt vise hvordan en tekst er bygget opp ved å bruke analyseverktøyet. Du kan trykke på knapper der du viser de ulike delene i teksten. Du kan også utheve ulike typer ord, som substantiv, adjektiv, datoer, hilseord, smilefjes eller andre ord og uttrykk som hører med i den teksttypen dere arbeider med.

<skjerm bilde med analyseverktøy>

Ved siden av teksten står det gloser, slik at elevene selv skal kunne lese og forstå teksten uten å måtte slå opp i en ordbok.

Hvis dere trykker på knappen *Write*, kommer det opp et skjema med samme oppbygging som modellteksten. I hver boks er det et spørsmålstegn som eleven kan trykke på for å få hjelp. På step 1 er denne hjelpen gitt på norsk, ellers er den på engelsk. Dette skjemaet skal fungere som stillas for elevens skriving. Når han eller hun er ferdig med teksten, og har valgt bilde, trykker eleven på *Preview*. Da

vises teksten med illustrasjon slik det blir. Dersom eleven er ferdig, kan den skrives ut. Hvis ikke, trykk på *Back to editing* og skriv ferdig.

Du bør gjennomgå og modellere skriving med Stairs Online før du slipper elevene løs på oppgaven. Avhengig av nivået i klassen, velger dere å fordype dere i ett nivå, så kan du også gå igjennom ulikhetene mellom step 1, step 2 og step 3. Dette kan ta litt tid. Dersom du har en dobbelttime til disposisjon, kan du gjennomgå dette samme time som elevene skriver. Hvis dere har enkelttimer, kan du bruke en hel time til gjennomgang, og en hel time til skriving. Elevene har ingen lagringsmulighet i Stairs Online, men de kan kopiere tekst og bilde over i et tekstdokument dersom de vil lagre det på sin egen brukerprofil. Da kan de også legge det i innleveringsmapper hvis du foretrekker digitale innleveringer.

Dersom dere ikke har mulighet for å skrive på pc på skolen, kan også disse oppgavene gis som lekse dersom elevene har tilgang til pc med internett hjemme.

Tavlebok

Tavlebøker til Textbook og Workbook er en del av den digitale lærerressursen til Stairs. I Tavlebøkene kan du legge inn notater og lenker som du skal bruke i din undervisning. Det gjør at de tilpasses deg og din elevgruppe, og i så måte er helt unike.

Gjennomgang av tekst

<Tavlebokikon>

Ved gjennomgang av nye tekster kan du bruke Tavleboka til Textbook aktivt i forhold til å finne fram til ord, begreper eller fraser som kan være vanskelige for elevene å forstå.

Du kan også bruke Tavleboka når de skal arbeide med fortellinger. Da kan en oppgave være å finne fram til tekstens innledning, problemstilling, handlingsdel og avslutning.

Ved lesing av faktatekster, kan elevene komme fram og markere faktaene de har funnet. La gjerne flere elever få komme opp og bruke verktøyet og vise hva de har lært.

Til arbeid med dikt kan Tavleboka brukes til understreking av rimord og arbeid med synonymymer og antonymymer for å nevne noe.

Grammar egner seg også godt til å gjennomgå med Tavlebok. Da kan elevene komme opp og streke under verb i ulike tider, finne og streke under substantiv i entall og flertall, samt finne og streke under bøyingsformer av adjektiv.

Du kan også bruke Tavleboka til å gjennomgå oppgaver i Workbook. Bruk Tavleboka til å vise, forklare og gjennomgå eksemplene til oppgavene før elevene jobber på egenhånd. Ved felles gjennomgang kan også elevene komme opp og skrive inn i Tavleboka.

Det kan være nyttig å ha Speaking og Writing sidene i Tavleboka tilgjengelige når du arbeider med differensiering. Dere kan endre modelltekstene med enkle grep og skrive nye versjoner inn på egen tavle, Whiteboard eller overhead.

Oppstart av et kapittel

Hvert kapittel i *Stairs* Textbook starter med et kapitteloppslag som presenterer periodens tema. Disse sidene skal gi eleven en oversikt over hva dere skal jobbe med i perioden. Du bør derfor sette av litt tid til å gjennomgå disse sidene sammen med elevene. Tavleboka er et utmerket verktøy til gjennomgang. <ikon tavlebok> < i illustrasjon/faksimile fra tekstmoka – kapittel 1, venstre side>

På den venstre siden finner du en overskrift, en illustrasjon og en introtekst på engelsk som henvender seg til eleven. Her bør dere lese teksten sammen, og du kan gjerne oversette den eller gjenfortelle den på norsk dersom klassen din har behov for det. Denne teksten er ikke tenkt som lekse, men til felles gjennomgang. <faksimile av høyresiden til kapitteloppslaget kap 1>

På den høyre siden i kapitteloppslaget finner du læringsmålene for perioden, en oversikt over viktige ord, og tema for grammatikk, speaking og writing.

Læringsmålene bør du gjennomgå, og disse bør også stå på uke-/periodeplanen. De bør også stå på engelsksiden i læringsplattformen, dersom dere har en egen side for engelsk. Lag gjerne en plakat med målene, laminér den og bruk den flere ganger. Samle disse i en kasse eller perm og la dem kan gå i arv fra lærer til lærer etter hvert som dere bytter trinn.

Ordene er delt inn i ordklasser. Vi har konsentrert oss om adjektiv, verb og substantiv her selv om elevene på sjette trinn også bør kjenne til preposisjoner, pronomener og eiendomsord. Phrases er uttrykk eller fraser, her har vi også noen preposisjonsuttrykk. Disse bør læres utenat, slik at språket blir mer engelsk, ikke direkte oversatt fra norsk.

Når dere skal lære inn nye ord, kan dette gjøres på ulike måter. Les ordet og gjenta det på engelsk. Snakk gjerne om hva det betyr på norsk. Dere kan også gjøre disse aktivitetene:

- Ha Hangman med ordene
- Skrive ordene på tavla og viske ut vokalene. Elevene gjetter hvilke ord som står der.
- Mime ordene
- Finne synonymer og antonymer til ordene (på engelsk)
- Tegne noen av ordene og lage ordkort
- Skrive setninger med ordene
- Skrive en liten tekst der ordene er med.
- Lage wordsearch og bytte oppgaver to og to (kopierer opp rutenett eller klipp opp en rutebok med kvadratiske ruter)

De tre siste punktene kan godt passe som lekse.

Nederst i høyre hjørne har hvert kapittel et kort slagord som reflekterer innholdet i kapitlet. Dette kan dere snakke om betydningen av, og dermed utvide elevenes ordforråd.

Streamingtjeneste og lyd

I likhet med tidligere har lyden til Stairs blitt spilt inn på cd. Du kan også spille av det meste av lyden i Tavlebok. Klikk på lydikonet, du får opp et vindu med en mediespiller der du kan spille av lyden til hver side.

Det er nå også mulig å få tilgang til Stairs lydfiler via streamingtjeneste (**kommer i løpet av høsten 2014**). Lisens til denne kan skolen kjøpe på cdu.no. Med denne tjenesten kan elevene spille av lyden der de er og øve uttale med gode modeller også hjemmefra.

Stairs nettsted for lærere

På cdu.no finner du også den digitale nettressursen for lærere. Her kan du logge deg på og skrive ut kopioriginaler og prøver. Du vil også finne nyttige lenker og tips til undervisningen.

Du vil også finne halvårsprøver i engelsk som er lagt inn i Vokal, slik at de rettes automatisk. (**Kommer våren 2015**)

Metodisk del

Chapter 1 – Radio Rat Pack

Kunnskapsløftet 2013

Språklæring	- Bruke digitale ressurser og andre hjelpemidler i egen språklæring
Muntlig kommunikasjon	- Forstå og bruke et ordforråd knyttet til kjente emner - Uttrykke og begrunne egen mening om kjente emner
Skriftlig kommunikasjon	- Skrive sammenhengende tekster som forteller, gjenforteller, beskriver opplevelser og uttrykker egne meninger
Kultur, samfunn og litteratur	- Fortelle om personer, steder og begivenheter fra engelskspråklige land

Can do

Mål / Jeg kan:	- snakke om været og temperaturer - begrunne mine meninger i en diskusjon - skrive en etterlysning og et intervju - lage spørsmål til en quiz
----------------	--

Kapitteltema	- Kommunikasjon og formidling, Radio
Gloser fra introsiden	Verbs: <i>lose, meet, run, tell, walk,</i> Nouns: <i>debate, degrees, news, opinion, update</i> Adjectives: <i>good, hot, little, quick, slow</i> Phrases: <i>Take care!, Time's up!</i>
Sjangere	dialog – diskusjon – debatt – quiz
Grammar	- den ubestemte artikkelen a/an - substantivbøying - adjektivbøying
Speaking	Discussion
Writing	Biography
Stairs Online:	Chapters – Chapter 1 Radio Rat Pack Genres – Description Grammar - Verbs og Questions and answers
Matematikk i alle fag:	ulike typer målinger, grader (Fahrenheit og Celsius) og fart (mph – miles per hour (kilometer i timen))

Kapitteloppslaget

Textbook side 6 og 7

Vi anbefaler at du har kartet oppe i Tavleboka <ikon tavlebok>, slik at du får plassert byen og staten på kartet med en gang. New York city ligger i delstaten New York og er den største byen i USA. Den ligger på nord-østkysten av USA. Søkeord: *Map - states of the US*.

Dersom dere ønsker å finne ut av hvorfor byen fikk navnet, kan dere for eksempel gå inn på den offisielle websiden til *The Society for New York City History, Education Committee*.

Introteksten til kapitlet er lagt til New York. Les teksten sammen. Snakk om overskriften. Still gjerne spørsmål som:

- *Where is New York?*
- *Where is east on the map?*
- *Have any of you been to New York?*
 - *Where did you go and what did you see?*
 - *What do you like/not like about the city?*
- *What is the difference/the similarity between New York and a Norwegian city?*
- *Have you heard the name York before? Where?* (Storbritannia-kan knyttes opp til tema om immigrasjon som kommer senere i kapitlet)
- *What is your favourite song or music?*
- *How often do you listen to the radio?*
- *What do you like to listen to on the radio?*
- *Who is your favourite radio host?* (forklar hva ordet *host* betyr- vert)

Når dere har snakket om byen og om radio som et media, kan dere snakke om rotter:

- *What do you know about rats?*
- *Where do rats live?*
- *What do rats eat?*
- *What colour are rats?*
- *How many pups (baby rats) can a rat have?*
- *How many of you like rats?*
- *How many of you keep rats as pets?*

Les og samtal om ordene i gloseboksene. Du kan også skrive dem opp, laminere dem og henge dem opp i klasserommet.

Både adjektivene og verbene kan elevene mime. Når det gjelder substantivene kan du forklare ordet uten å nevne det, elevene gjetter hvilket ord du vil fram til.

Eksempel:

Debate – *when someone have a discussion, present their arguments and give their opinion about an issue*

Degrees – *is telling us how warm or cold it is outside*

News – *reports of what happens in a country, street, city, among people*

Update – *when you get the latest news, a report on how things are etc.*

Gjennomgå Phrases ved å spørre når elevene tror vi bruker uttrykkene "Take care!" og "Time's up!"

- *When do we use the phrases "Take care" and "time's up!"?*

Grammar – spør om elevene kjenner til eller kan noen norske substantiv og hva de heter på engelsk. Det samme kan du gjøre med adjektiv. Her er det også naturlig å snakke om synonymer og antonymer.

The Radio Rats <Underkapittel>

Utgangspunktet for tekstene er radiostasjonen i New Yorks kloakk.

I dette kapitlet møter elevene tekster i ulike sjangre. Det er lagt vekt på dialoger i form av intervjuer, diskusjoner og debatt. Noen av tekstene har stor informasjonstetthet.

Dialogene egner seg godt til rollespill og dramatisering.

Make your own radio – make a podcast

Underveis eller når dere er ferdige med kapitlet, kan elevene lage sin egen radiosending. Sendingen kan tas opp og lagres, for så å legges i læringsplattformen, slik at foresatte kan lytte til den.

Ta utgangspunkt i intervjuene, og bruk dem som modelltekster. Ikke gjør prosjektet for stort, men velg ut noen avsnitt av intervjuene som du ønsker å fokusere på sammen med klassen din. Bytt ut temaene eller spinn videre på noen av intervjuene som for eksempel "The 9 o'clock news", "Lost and found", "The Weather" og "The quiz."

Til nyhetssendingen kan elevene lage nyheter om skolemelken som ble borte, behovet for flere lekeapparater i skolegården, en ekstra ferieuke i forbindelse med de olympiske leker, de nye skolegensere som ble stjålet en mørk natt, eller lignende.

En kan også velge nye temaer for intervjuene, slik som sport (*Running Rudolf and Rowing Randolph*) der temaer kan være hastighet og tider eller utstyr man trenger til roing/padling).

Til *Lost and Found* kan elevene lage mistet og funnet notiser av et mistet kjæledyr, en funnet skolesekk, en mistet matpakke eller en funnet rottefelle.

Til *The Weather* kan elevene lage små "skilt" med illustrasjon og tekst av *sun, rain, cloudy, snow*, etc. (bruke et kart over de britiske øyer) og så kan de plassere ut skiltene på kartet, mens de melder været, samt melde temperaturene med utgangspunkt i grader Celsius og Fahrenheit.

Quiz er populært og trener formulering og bruk av spørsmål.

Dere behøver ikke lage egne tekster, men kan gjerne bruke de som er i boka og øve på å lese inn disse.

Dersom elevene ønsker å gå inn i rollene som rotter er det fullt mulig. Rollene kan øves inn som en framvisning/forestilling for elever, lærere og foresatte. En annen mulighet er å bruke digitalt verktøy (video) og ta opp ulike sekvenser for så å sette sammen til en hel sending (tv-sending eller lydopptak, radio).

Tv-sendingen kan dere redigere og vise på en skoleavslutning.

Rattling Ron – vers på rim

<Step 1>

Textbook side 8

Se s. 00 og 00 for gjennomgang av dialog og dikt.

Vers på rim, lest av radioverten Ron, som forteller kort om hva det er lytterne vil møte utover i radiosendingen (kapitlet).

Her kan det passe å repetere rimord, kanskje kan elevene flere ord som rimer i på ordene i verset.

Eksempel:

Ron – salon – John ...

Meet – street – feet – sweet – fleet ...

News – blues – shoes...

Found – sound – hound – bound ...

Guy – try – sly – my – shy – why

For å svare på beskrivelsesoppgaven i Activity kan det være en fordel om dere har repetert litt om adjektiv og substantiv, beskrivende ord, se Grammar side 16-17.

Workbook side 4

Oppgave 1 og 2 trener beskrivelser, ord (adjektiv og substantiv) og setninger.

Cool co-workers – fortellende tekst

<Step 1>

Textbook side 9

Teksten beskriver to av programlederne som arbeider på radiostasjonen.

La elevene finne fram til adjektiv og substantiv som står sammen (beskrivelser) (jamfør Grammar). Vis gjerne dette i Tavlebok <avlebok ikon> og la elevene komme opp og streke under.

Eksempel:

cool co-workers, good friends, lovely Rainbow Rachel, pretty rat, nice chat, hard worker, friendly rat, exciting places, good stories, famous places.

Beskrivelsene knyttes her både til karakterenes ytre og indre.

After reading:

What is Rachel and Ralph's occupations?

How is Rachel described?

How is Ralph described?

Activity ber elevene beskrive familiemedlemmers personlighet mer enn hvordan de ser ut. Be elevene komme med forslag til egenskaper en person kan ha:

kind, nice, strong, funny, happy, strange, odd, beautiful etc.

I spørsmålet om hva elevene kunne tenke seg å skrive om, kan dere notere ideene i Tavleboka, og bruke dem senere, se forslag til *Elevaktivitet* i starten av kapitlet.

Elevaktivitet: <ikon samarbeid>

Skriv elevenes navn på lapper. Brett lappene og legg dem i en kurv. La elevene trekke en navnelapp hver. Be dem så beskrive med ett eller flere ord personen på lappen uten å si hvem det er. De andre elevene gjetter.

Elevene kan også skrive adjektiv på lapper og legge i kurven. Så trekker dere navn og lapper og skriver dem på tavla.

Du kan også overføre det til gjenstander og egenskaper de har.

Eksempel:

kind Linda, funny Frank, serious Ben...

Workbook side 5**Oppgave 3-5**

Oppgavene er knyttet til valg av nøkkelord som beskriver rottene dere har lest om.

I oppgave 5 trener eleven på å finne synonymer for utvalgte ord.

Retired Roderick – dialog

<Step 2>

Textbook side 10

Denne teksten er et intervju (spørsmål og svar) med en eldre rotte som ser tilbake på hvordan livet var da han var ung. Han berører temaer som overflod og velferd, og om velstanden kun har vært til det bedre.

Bruk av spørreord:

Når vi spør og vil ha utfyllende svar bruker vi spørreordene som elevene arbeidet med i Stairs 5, første kapittel. Da unngår vi ja/nei svar. Spør vi med *can*, *do* eller *have* blir svaret ofte kun ja eller nei.

Derfor er det viktig å presisere overfor elevene at det er spørreordene vi i all hovedsak forsøker å bruke når vi formulerer spørsmål. Ved å bruke spørreordene får vi ofte svar som genererer nye spørsmål, vi ønsker å vite mer og stiller oppfølgende spørsmål.

Activity stiller spørsmål direkte til teksten, men også ut av tekst.

Facts <ikon eller facts felt> ruten er knyttet til rotters fertilitet.

Idiomet "I smell a rat" er knyttet til noe som oppleves som mistenkelig. Kan elevene flere uttrykk der rotter eller eventuelt mus er med?

Elevaktivitet: <ikon samarbeid>

Skriv spørreordene på kort og laminér (da har du dem for senere anledninger også). Du må lage nok, slik at alle elevene i klassen kan trekke et. La dem trekke et spørreord og la dem stille spørsmål til teksten.

Eksempel:

How old is Retired Roderick?

Where is Retired Roderick?
What does the word retired mean?
What is hanging from the roof? (til bildet)
What is tied around Roderick's neck? (til bildet)
Why is Roderick wearing glasses?

Workbook side 7-8

Oppgave 6-9

Oppgave 6 er en leseforståelsesoppgave, mens oppgave 7 trener enkel oversettelse. Oppgave 8 er et kryssord hvor svarene er navn på dyr. I oppgave 9 skal elevene først sette sammen substantiv og adjektiv for deretter å lage meningsbærende setninger.

The 9 o'clock news – dialog

<step 3>

Textbook side 12-15

Dette er en reportasje delvis formulert som et intervju, men også med to kortere informative tekster.

Leseren får høre om en dramatisk hendelse knyttet til et butikksalg, men også til tekster som informerer om hva rotter bør passe seg for når det gjelder barn og rottegift.

Before reading

What is news? (You get a new teacher, one of your classmates has broken his/her leg, the king is dead, Norway won the Wold Championship in football this year)

Why do we listen to news?

What news do you find interesting?

What do you remember from today's news?

During reading

(stopp cd/lytting etter at ulykken i butikken er ferdig)

What do you remember from the incident in Rita's shop?

(spill av resten av teksten)

After reading

Which of the news did you find most interesting and why?

Speakers' corner - argumentasjon <ill/ikon fra textbook>

Temaet "shopping" er ment som utgangspunkt for diskusjon. I starten kan dette være vanskelig for noen. Del gjerne klassen inn i to grupper der de skal finne argumenter for og imot temaet. For å hjelpe dem litt på veien, kan du på forhånd

ha laget noen "rollekort" med ferdige meninger på. Disse kan de ytre i klassen med en egen begrunnelse.

Når elevene føler at de er trygge på det de skal si, kan de framføre sin mening og begrunne denne individuelt. Bruk gjerne en stol elevene kan stå på.

[Workbook side 9](#)

Oppgave 10 er å skrive tekst til en tegneserie. Det er setnings startere til hver illustrasjon for å hjelpe elevene i gang med skrivingen.

Grammar

Textbook side 16-17

Ubestemt artikkel *a – an* (konsonant- og vokallyd)

Å lytte ut førstelyder i et ord kan by på utfordringer for elever, da de ofte ser på første bokstav i ordet i stedet for å lytte til lyden.

Bokstaven *h* kan i en del ord være *stum*, slik som i ordet *hour* hvor vi hører vokallyd og derfor får artikkelen *an* foran substantivet. Mens vi i ord som *horse*, *holiday*, *home* hører konsonantlyd og derfor bruker artikkelen *a* foran ordet.

Bokstaven *y* får en *-j-lyd* i ord som *yellow* og *young*, hvilket medfører at vi bruke artikkelen *a* foran ordene.

Substantiv er navneord på det som omgir oss, både ute og inne. For å sette elevene på sporet kan du stille noen spørsmål som:

- *What can you see in this classroom?*
- *What are you wearing?*
- *Name things you have in your room.*

Spørsmålene er nært knyttet til elevenes hverdag.

Adjektiv er ord som "kler på" substantivene. Forsøk å finne ord som beskriver både ytre og indre egenskaper.

- *Describe your favourite garment. My sweater is ...*
(farge, form og struktur – *pink, wide and soft*)

- *What do you like best about your friend/mother/father/sister/brother? My brother is...*
(indre egenskaper – *kind, thoughtful and funny*)

Bruk gjerne British Councils nettsider.

Det kan være klokt å relatere til det de har lært i norsk også.

Workbook side 10-11

Oppgave 11-13

Oppgavene trener elevene i når de skal bruke *a/an*, samt bøying av substantiv og adjektiv.

Rat affairs <Underkapittel>

Lost and found – informativ tekst, etterlysning

<Step 1 >

Textbook page 18-19

Tema: Beskrivelser av gjenstander som er mistet eller funnet

Teksten er en mistet/funnet notis som står på en oppslagstavle eller som her leses opp i en radiosending som en etterlysning.

Teksten kan overføres til elevenes egen virkelighet, og fylles inn med deres egne adresser og telefonnummer. Legg merke til at mens vi sier numrene med to tall om gangen, bruker britene ett og ett tall. Der to siffer står etter hverandre, bruker de ofte uttrykket "double" foran sifferet.

Elevaktivitet: <Ikonsamarbeid>

Denne aktivitet kan fungere som en føraktivitet til oppgavene i Workbook. Legg noen gjenstander i en kurv eller kasse (English box) for eksempel:

halssmykke, kosedyr, ring, nøkkel med kjennetegn, hårbørste, tannbørste, pennal, matboks, jakke, sko, bok, vott og lue etc. Be elevene lukke øynene og "trekke" en gjenstand fra kurven/kassen. Elevens oppgave er å beskrive gjenstanden de har foran seg.

Workbook side 12-13

Oppgave 16 og 17 trener elevene i å formulere egne mistet og funnet notiser.

The weather – informativ tekst, værmelding

<Step 2 >

Textbook side 20-21

Tema: Været

Teksten tar for seg en værmelding der uttrykk som "degrees Fahrenheit" og "miles per hour" blir brukt. <Legg inn Facts ruten fra Stairs 5 her>

Når det gjelder Fahrenheit og Celsius er det en illustrasjon i Textbook side 22 som viser gradene i de ulike tabellene i forhold til hverandre. Her kan elevene lett omregne grader fra Celsius til Fahrenheit.

Regning i alle fag

Elevaktivitet <Ikonsamarbeid>

Lag og laminér væruttrykk med tilhørende illustrasjoner. La elevene få i oppgave å måle temperaturen gjennom en uke. Lag en tabell som viser været og temperaturen i både Celsius og Fahrenheit. La den henge framme i klasserommet.

Workbook side 14-15

Oppgave 16-19

Oppgavene tar for seg væruttrykk, lage en lunsjmeny og leseforståelsesspørsmål.

How to measure temperature – faktatekst

<Step 2 >

Textbook page 22-23

Tema: Målinger knyttet til været

Faktatekst som viser konkrete målinger på samme punkt, men i ulike skalaer.

Bildet illustrerer godt og forståelig de ulike temperaturskalaene.

Activity utfordrer elevene til å finne fram til hvorfor vi bruker begrepene Celsius og Fahrenheit.

Workbook side 16

Oppgave 20 er en leseforståelsesoppgave.

For or against recycling – debatt

<Step 3 >

Textbook side 26-27

Tema: Kildesortering

Teksten er en debatt i form av en dialog mellom to rotter. Den ene er for resirkulering, den andre imot. Ta opp teksten i Tavleboka og be elevene finne argumentene til Rich og Rita.

Before reading

Why do we recycle?

What do you recycle?

After reading:

Why do we recycle?

What can you make from plastic?

What can we make from broken glass?

Which other materials can we recycle?

Activity går ut av teksten og spør elevene hva de kan resirkulere og hvorfor vi gjør det.

Workbook side 16-17

Oppgave 21 og 22

I oppgave 21 skal elevene skrive setninger som forteller noe om hvorfor vi kildesorterer. Disse er ment som trening i å begrunne beslutninger.

Oppgave 22 trener eleven i å finne fram til argumenter for og imot kildesortering i en tekst.

Rats in the know <Underkapittel>

Uttrykket "*in the know*" betyr kunnskapsrik.

The quiz – spørrekonkurranse

<Step 1 >

Textbook side 26-27

Tema: Allmennkunnskap

Legg merke til uttrykket "the longer of the two" som altså her betyr den lengste.

Activitys siste spørsmål går ut av tekst og henvender seg til elever som enten gjennom reiser, særlig interesse eller familiære forhold vet mye om disse to byene.

<Ikon eller fargefelt for Facts>

Facts omhandler begrepet t-bane i New York og London, og forskjeller mellom amerikanske og engelske ord. Noen elever vil kanskje også si at Subway er navnet på en *fast food* kjede.

A lady with a facelift – dialog

<Step 2 >

Textbook side 28-31

Tema: Fakta om frihetsgudinnen

Ordet "lady" henspiller på frihetsgudinnen.

Teksten gir eleven faktaopplysninger om statuen.

<Ordliste> *historic sites* – historiske steder, områder, *preservation* – bevaring, *explore* – utforske

Before reading

What type of text is this? (sjanger/teksttype)

What do you hope to learn from this text?

During reading

Som førtrening og modellering til oppgavene i Workbook anbefaler vi at du tar opp teksten i Tavleboka <tavlebokikon>. Samtidig har du en annen tavle klar som du skriver på for hånd. Vis og forklar hva som er sentrale ord i teksten og hvorfor. I Workbook skal elevene formulere setninger ut fra nøkkelord: *Liberty Island*, *ferry*, *Facebook*, *Junior Ranger program* og *hot day*.

After reading

*Pick out the four most important fact from this text.
Did you get to know what you hoped for?*

Som en kuriositet kan nevnes at metallet i statuen er produsert i Norge.

Workbook side 19-21

Oppgave 24-27

Oppgave 24 trener leseforståelse, mens i oppgave 25 skal elevene skrive faktasetninger utfra gitte nøkkelord. Oppgave 26 trener synonymer og oppgave 27 trener elevene i å lese og forstå og finne fram til riktige definisjoner av ord.

Ellis Island - dialog

<Step 3 >

Textbook side 32-35

Tema: Enkle fakta om forhold knyttet til emigrering fra Europa til USA.

Temaet kan knyttes til mennesker som av ulike årsaker velger eller blir tvunget til å flytte fra hjemlandet sitt. Denne teksten handler om de som en gang kom, men temaet er like aktuelt i dag. Ta hensyn til eventuelle elever som selv har måtte flykte, og tilpass samtalen deretter.

Before reading

What do you have to do when you move from one place to another? (pack your things, say goodbye to friends and family, start at a new school, get new friends)

What is good about moving?

What is not so good about moving?

If you had to move and you could only bring three things. What would you bring and why?

During reading

Teksten er lang, derfor anbefaler vi at du stopper omtrent midtveis og oppsummerer.

What have we learnt so far from the text?

After reading

How do you think it felt like arriving in New York as a foreigner?

What would be the first thing you would look for?

Phrases <glosefelt eller ikon>

be able to – være i stand til

waited until it got dark – ventet til det ble mørkt

ability to survive – evne til å overleve

track down – spore, finne

Activity er knyttet til norske utvandrere i tidligere tider.

Facts <samme bakgrunn som i TB>

Tar for seg hvor rotter opprinnelig kommer fra. Her kan det være aktuelt å trekke inn Svartedauden. Rotter fra skip med lopper (flies) med loppepest som smittet befolkning omkring i Europa.

Workbook side 22-24

Oppgave 28-34

Oppgave 28 trener elevene i å lese og forstå og finne fram til riktige definisjoner av ord. I oppgave 29 skal elevene lage en tegneserie. Det er satt inn setningsstartere for å hjelpe elevene i gang. Oppgave 30 er for alle step, og er en repetisjon av beskrivelse.

Speaking

Textbook side 36

Diskusjon

Elevene har i tidligere oppgaver i kapitlet arbeidet med argumenter for og imot noe. Nå får de forslag om noen temaer de kan diskutere. La dem få noen eksempler på argumenter for og imot før dere går i gang.

Start med mindre grupper, der elevene kan diskutere hva som skal være deres argumenter og begrunnelser før selve diskusjonen starter.

Avslutningen kan være å ha en kort oppsummering og bestemme hvilken gruppe som hadde de beste argumentene.

Elevaktivitet **<ikon samarbeid>**

Dersom dere ønsker å øve litt før dere kommer til Speaking-sidene, kan dere her velge et tema eller emne som elevene ønsker å diskutere.

Eksempel:

for or against pocket money, for or against walking home alone in the evening, for or against staying alone at home in the weekend.

Det er viktig når man debatterer, at man begrunner sine standpunkter. Vi mener noe, fordi...

Eksempel:

I think all children should have pocket money from the age of ten, because then they don't have to ask their parents for money, and they can buy whatever they want.

or

I don't think children need pocket money, because children should get what they need from their parents.

Vi anbefaler at du modellerer flere eksempler før elevene går i gang selv. Del dem gjerne inn i grupper og be dem skrive ned argumentene sine. Det gjør at debatten flyter bedre.

Eller lag ulike alternative begrunnelser for standpunktene, og så velger elevene ut det alternativet de mener passer best.

Eksempel:

For or against starting later at school in the morning.

For: *I am for starting later in the morning, because...*

- *then I can stay up late at night*
- *then I can get more sleep, which I need*
- *then I have time for a long breakfast*

Against: *I am against starting later in the morning, because...*

- *I have to stay longer at school*
- *I have to do my homework late in the evening*
- *It will make practicing football/dance/ice hockey difficult since it starts early in the evening*
- *I am up early*

Writing

Textbook side 37

Biography

Vi har valgt en meget anerkjent engelsk barnebokforfatter til modellteksten. Her får elevene vite noe generelt, samt spesielt om forfatteren. Denne kan du bruke som modelltekst for elevene før de går i gang med eget arbeid. Modellteksten vil også ligge inne i Tavleboka.

Modelltekst:

Michael Morpurgo

Born: 5 October, 1943 in St. Albans, Hertfordshire, Britain.

Wife: Clare Morpurgo

Children: Sebastian, Rosalind and Horatio

About the author: Educated from Sandhurst before he became a teacher. He worked as a teacher for ten years. He then set up "Farms for city children" together with his wife. There are three farms today, in Devon, Wales and Gloucestershire where children from the inner city stay, live and work for a week. Michael Morpurgo and his wife, Claire were both awarded MBE for services to youth in 1999.

Michael Morpurgo writes all his books in bed. In the beginning, he sat in his own bed, but his wife did not like it, so he got himself another bed, which he moved into a small writing cottage in his garden.

His stories are not true, but Michael Morpurgo always writes stories, which is connected to the truth.

Production: He has written more than one hundred books for children. Five of them have been made into films.

He has also written dramas, librettos and poetry.

Awards: Michael Morpurgo has won many awards for his books:

The Wreck of the Zanzibar won the Whitbread Children's Book Award (1995);

The Butterfly Lion won the Nestlé Smarties Book Prize (Gold Award, 1996);

Kensuke's Kingdom won the Children's Book Award (2000) and *Private Peaceful*

was shortlisted for the Whitbread Children's Book Award (2004) and the

Carnegie Medal (2004). He is also a three times winner of the Prix Sorcière

(France) for *King of the Cloud Forests* (1993), *Wombat Goes Walkabout* (1999)

and *Kensuke's Kingdom* (2001) and has twice won the Red House Children's

Book Award for *Kensuke's Kingdom* (2000) and *Private Peaceful* (2004).

He was also a Children's Laureate from 2003 – 2005.

Films:

Five of his books (*War Horse*, *When the Whales Came*, *My Friend Walter*, *Private Peaceful* and *Friend or Foe*) have been made into films some of them are also adapted for television.

Chapter 2 Eleven Magazine

Kunnskapsløftet – kompetansemål

Språklæring	<ul style="list-style-type: none"> - bruke digitale ressurser og andre hjelpemidler i egen språklæring - identifisere og bruke ulike situasjoner og læringsstrategier for å utvide egne ferdigheter i engelsk
Muntlig kommunikasjon	<ul style="list-style-type: none"> - forstå og bruke et ordforråd knyttet til kjente emner - uttrykke og begrunne egen mening om kjente emner - innlede, holde i gang og avslutte samtaler knyttet til kjente situasjoner
Skriftlig kommunikasjon	<ul style="list-style-type: none"> - bruke digitale verktøy og andre hjelpemidler for å finne relevant informasjon og lage ulike typer tekster - skrive sammenhengende tekster som forteller, gjenforteller, beskriver opplevelser og uttrykker egne meninger
Kultur, samfunn og litteratur	<ul style="list-style-type: none"> - Samtale om leveste og omgangsformer i ulike kulturer i engelskspråklige land og i Norge - Gi uttrykk for egne reaksjoner på engelskspråklige litterære tekster, film, nettkultur, bilder og musikk

Can do

Mål /Jeg kan:	<ul style="list-style-type: none"> - si min egen mening og begrunne den - snakke om mine og andres interesser - bruke digitale verktøy - delta i rollespill
---------------	---

Tema for kapitlet	- Medier, magasiner for barn og unge
Gloser fra introsiden	Substantiv: <i>actor, audience, gossip, joke, interest</i> Adjektiv: <i>absorbing, angry, comfortable, unhappy, famous</i> Verb: <i>practise, smile, talk, play, move</i> Fraser: <i>dress up, concerned about, fed up with, Break a leg!</i>
Sjangere / Teksttyper	dialog, quiz, nyhetsnotis, intervju, brev, vitser, reportasje, teateranmeldelse
Grammar	There is/ there are preposisjoner some/ any
Speaking	Rollespill
Writing	Intervju
Stairs Online:	Chapters – Chapter 2 Eleven magazine Genres – intervju Grammar - verbs, questions and answers, prepositions

Kapitteloppslaget

Textbook side 38-39

Les introduksjonsteksten sammen. Snakk om overskriften. Still gjerne spørsmål som:

Who reads magazines?

What type of magazines do you like reading?

What do you read besides textbooks for school?

What can you read about in magazines?

Snakk om målene. Lag gjerne en plakat der det står "In my opinion... because" eller "I think that...". Det kan være greit med påminnelser for hvilke ord og fraser en bør bruke. Mange norske elever har en tendens til å bruke verbet *I mean* i betydningen "jeg mener". Det blir feil på engelsk. *To mean* betyr å ha en betydning. Hvis en spør *What do you mean?* er en ikke ute etter hva personens mening (*opinion*) om noe er, men hva er betydningen av det han eller hun sier. Hvis en skal spørre "Hva mener du?" er det mer riktig å si "What do you think?"

Forklar for elevene at digitale verktøy kan bety pc eller nettbrett. (Mobiltelefoner kan også telle som et digitalt verktøy, men de fleste skoler tillater ikke bruk av det i undervisningstiden på dette alderstrinnet.)

Gjennomgå ordene og frasene til kapitlet. Dere kan gjerne bøye adjektivene, og se at dere må bruke *more* og *the most* på flere av dem.

Forklar gjerne at *speak* og *talk* er synonymer, men de brukes ikke alltid helt om hverandre. Du kan si *speak to somebody* eller *talk to somebody*, men det heter *talk nonsense* (snakke tull), *speak a language*. *Speak* regnes som litt mer formelt enn *talk*. Det er høflig å si "Can I speak to..." hvis en ønsker å snakke med noen.

Vi anbefaler deg som lærer å bruke en engelsk-engelsk ordbok, som Oxford English Dictionary, hvis tvil om bruken av ulike ord.

Absorbing interests <underkapittel>

Textbook side 40-45, Workbook side 26-29

Sports (dialog)

<Step1>

Textbook side 40-41

Se s. 00 for gjennomgang av dialog. I denne teksten får elevene repetert noen av ordene fra 5. trinn om fotball og skateboard.

<Gloseikon/glosefelt>

rhythmic – rytmisk

outfit – antrekk

soccer – fotball (heter også *football*. I USA kalles fotball med rund ball *soccer*, amerikansk fotball kalles *football*, og der er ballen en fot lang og litt spissere i kantene enn en rugbyball)

Before reading

What is good about football?

What is good about skateboarding?

Why do you need to wear protective pads and a helmet for skateboarding?

La eleven lese teksten to og to. Øv gjerne flere ganger og bytt roller.

Workbook <Ikoner for Step 1>

Oppgave 32-35

I oppgave 32-34 s. 26-27 trener elevene enda mer på ord. I letekryssordet skal elevene finne ord for idretter. I oppgave 33 skal de finne ut hvilke ord som er skrevet uten vokaler. Deretter skal de skrive setninger med ordene.

I oppgave 35 skal de koble spørsmål og svar. Dette er en god forberedelse til intervjuet som er temaet for Writing i dette kapitlet.

Dere bør antakelig repetere spørreordene som dere gjennomgikk på 5. trinn før elevene gjør denne oppgaven.

Quiz (spørrekonkurranse/ test deg selv)

<Ikoner for Step2>

Textbook side 42-43

Denne teksten er en "test deg selv" - quiz. Du kan la elevene lese den på egenhånd når dere har gjennomgått glosene til teksten. Fasiten står nederst på siden, og elevene får en liten tilbakemelding på resultatet sitt.

<Gloseikon/glosefelt>

Dere kan gjerne snakke om svarene når elevene er ferdige med å løse quizen. Snakk gjerne om de gale svaralternativene også. Hva vet elevene om dem?

1 – *New York* og *New Orleans* er byer i USA. Pek gjerne på kartet og vis.

2 – *Oklahoma* er en stat i USA og *Orlando* er en by i Florida.

- 3 – *William Shakespeare* er kanskje ikke så kjent for barna. Fortell at han er den største engelskspråklige dramatikeren gjennom tidene. Noen kjenner kanskje til *Romeo og Julie* eller *Hamlet*. Til Shakespeare kan du finne filmklipp på Youtube fra filmatiseringer og oppføringer av hans teaterstykker. *Robbie Williams* er en musiker som de kanskje heller ikke er så godt kjent med. Du kan finne musikkvideoer eller filmklipp av Robbie Williams og vise elevene hvis de er nysgjerrige på hvem han er.
- 4 – *Cricket* har det til felles med baseball at det spilles med balltre og ball. Reglene er nokså ulike, og det er to ganske forskjellige spill. *Baseball* er nasjonalsporten i USA, mens cricket er populært i Storbritannia og i de tidligere britiske koloniene, som India og Pakistan.
- 5 – Vis på kartet hvor *Australia*, *New Zealand* og *Wales* ligger.
- 6 – *Canadian* er ikke et språk, da de fleste kanadiere har engelsk eller fransk som sitt morsmål. *German* (tysk) er ikke et spesielt utbredt språk i Canada.
- 7 – *Vernon og Petunia* er Harry Potters onkel og tante, de han vokser opp hos. *Sirius* er hans gudfar. *Lupin* er et fiktivt navn, som ikke har noe med bøkene å gjøre. (Det finnes derimot en lærer som heter Lupin i Harry Potter-bøkene)

<Ikon for Step 2> Workbook

I **oppgave 36** s. 29 skal elevene lage spørsmål til en quiz på engelsk. Pass på at de lager svar / fasit. Samle inn spørsmålene og ha en quiz når det passer.

Gossip

<Ikon for Step3>

Textbook side 44-45

Teksten er en fiktiv sladrespalte med korte notiser om ulike "kjendiser".

<Gloseikon/bilde av en ordbok eller lignende:>

devastated – knust, oppskaket, du kan også si *very sad*, *unhappy*, men det blir ikke like sterkt

trunk – bagasjerom i bil (dette heter *boot* i Storbritannia)

cheap – billig, du kan også si *inexpensive*, *at a reasonable price*

I Activity har vi foreslått at dere kan lage deres egne sladrenyheter. Elevene kan lage en vegg med *gossip news*. Pass på at de ikke henger ut hverandre. Lag sladder om fiktive personer eller skriv litt om kjendiser. Dere finner mye stoff til dette på internett og i blader. Teksten skal være humoristisk og handle om litt sensasjonelle ting eller trivielle nyheter om kjente personer.

After reading:

What is good and bad about paint-on clothing?

Do you think "Parents for hire" is a good idea? Give reasons for your answer.

What would you do if you were to win a lot of money?

What is good about gossip news? (entertaining, fun...?)

What is bad about gossip news? (can be hurtful, fake rumours...)

<Ikon for Step 3> Workbook

I **oppgave 37-38** på s. 29 skal elevene svare på spørsmål til teksten. De skal også lage sine egne spørsmål til innholdet. I oppgave 39, *Have you heard?* skal de lage en morsom historie om en ekte eller fiktiv kjendis.

Grammar <underkapittel>

There is / There are

Textbook side 46-47

I dette kapitlet skal elevene lære å lage setninger med *there is / there are* i betydningen "det finnes". De møter ikke oppgaver der de må velge mellom *it is* og *there is*, men de skal øve på å bruke "there is" om entall og "there are" om flertall.

Oppgave 40, 43, 44 og delvis **45**, på side 30 -32 i Workbook, handler om *there is / there are*.

Hvis noen trenger flere oppgaver, kan de gjøre følgende:

- *Write five sentences about what is in a classroom. Start your sentences with the words There is or There are....*
- *Find an illustrated page in one of your schoolbooks. Write five sentences using There is / There are.*
- *Translate these sentences into English: Det er 20 elever i klassen vår. Det er ti gutter og ti jenter. Det er 20 stoler i klasserommet vårt. Det er mange lærere på skolen vår.*

Preposisjoner

Vi øver på preposisjonene *in, under, in front of, next to, between* og *behind*.

Bruk gjerne praktiske eksempler når dere trener på preposisjonene. La elevene finne fram ting de har i sekken og gi beskjeder som dette:

- *put the pencil case next to your textbook*
- *put the pencil sharpener between the ruler and the notebook*

Bruk gjerne også elever til å stille seg mellom vinduene (*between the windows*), bak døra (*behind the door*), ved siden av kateteret (*next to the teacher's desk*)

Forklar at ordklassen preposisjoner forteller hvor noe er hen. Preposisjoner brukes også i andre uttrykk, men det kommer vi ikke inn på her (preposisjonsuttrykk som *sint* på, *redd* for osv.)

<Ikoner for Step 1,2,3> **Workbook**

I **oppgave 41, 42, 45 og 46** på s. 32 jobber elevene med preposisjoner. Du kan la raske elever gjøre denne oppgavene:

- *Make questions for a friend and ask about where different things are in the classroom. Sit in pairs and answer each other's questions. Example: Question: Where is the bin? Answer: It is under the sink.*

Some/ any

Some / any [/sʌm/, /'əni/] brukes om substantiv som ikke kan telles, *uncountable nouns*, og de kan også brukes om substantiv som kan telles, *countable nouns*. Hvis du snakker om substantiv som ikke kan telles, som for eksempel *money, chocolate, water, bread* eller *tea*, kan du ikke sette *a/an* foran, men du må bruke *some* eller *any*. Hvis du snakker om substantiv som kan telles, bruker du *some / any* når ordet er i

flertall, men det er ikke angitt hvor mange det er. Eksempel: *There are some sweets in my bag.* (Det er noen sukkertøy i posen min.)

Some / any kan oversettes med *noen* eller *noe* på norsk. Regelen er at vi bruker *some* i fortellende setninger, mens vi bruker *any* i spørresetninger og nektende setninger. *Some* kan brukes i setninger der en antar at svaret blir ja. For eksempel hvis en tilbyr noen noe å spise eller drikke. *Would you like some tea?*

Husk at samme regel som for *some/ any* gjelder for *somebody / anybody* og *someone / anyone*. Disse ordene brukes om personer.

<Ikona for Step 1,2,3> **Workbook**

Oppgave 47 og 48 side 33

Elevene øver på *some / any* i disse oppgavene.

Ekstra oppgaver for raske elever:

- *Translate these sentences into English:*
 1. Kan jeg få litt sjokolade?
 2. Har du noen lekser i dag?
 3. Vil du ha litt kakao?
 4. Har dere noen søstre eller brødre?
- *Make up questions for a friend using some and any.*

Vi anbefaler også British Councils nettoppgaver med *some / any* med videoen "How many sweets?"

Humourous values <underkapittel>

Textbook side 48-53, Workbook side 34-37

The beauty contest (dialog/ intervju)

<Ikon for Step1>

Textbook side 48

Teksten handler om en jente som har vært med i en skjønnhetskonkurranse for barn. Hun har ikke greid å vise seg fra sin beste side, og får ingen premie. Noen av elevene kan ha sett på slike konkurranser på tv, og har sikkert en oppfatning om hva de mener om dem. Snakk gjerne litt også om hva slags konkurranser elevene har deltatt i, og hvordan de likte det.

<Gloseikon/glosefelt>

Gjennomgå ordene i gloseboksene. Ta gjerne også opp disse ordene:

compete – konkurrere

competition – konkurranse

Miss – frøken

After reading

How would you feel if you lost a beauty contest?

Do you like Monica and her mother? Explain why / why not.

<Ikon for Step 1> **Workbook**

Oppgave 49 s. 34 tester leseforståelsen og hva eleven husker av teksten.

The other contest (intervju)

<Ikon for Step1>

Textbook side 49

Her møter vi Monica, deltakeren i skjønnhetskonkurransen dagen etter at hun deltok. Hun har funnet ut av det finnes morsommere måter å konkurrere på. Mange elever har sikkert sett talentkonkurranser på tv, og har kanskje meninger om hva de selv ville ha gjort eller hva de ble mest imponert over av det de har sett.

<Gloseikon/glosefelt>

silly – dum eller tåpelig, du kan også si *stupid*, *ridiculous* (latterlig),

Before reading

How do you feel about competing?

What does it feel like to win?

What does it feel like to lose?

What kind of talents do the children in the text have?

What kind of talent can people show off in a talent show?

<Ikon for Step 1> **Workbook**

Oppgave 50 og 51 s. 41-42 tester leseforståelsen.

Ask Sandra (brev)

<Ikon for Step2>

Textbook side 50-51

Elevene leser brev til Sandra, som gir gode råd om livets små og store utfordringer. Noen kan sikkert kjenne seg igjen i problemstillingene. Dersom det er naturlig kan dere snakke litt om elevenes egne opplevelser rundt temaene, eller du kan holde det på et mer generelt nivå, og la elevene diskutere om de er enige i Sandras råd.

<Gloseikon/glosefelt>

Gjennomgå glosene til teksten. Du kan også snakke om følgende:

rude – ordet er oversatt, men du kan også lære eleven synonymet *impolite*

stupid – ordet er oversatt, men gi gjerne eleven synonymer som *silly*, *dumb*, *ridiculous*

risk kan også være et substantiv, og da betyr det risiko

tortoise – skilpadde. En havskilpadde heter *turtle* på engelsk.

Legg merke til at *advice* er et substantiv som ikke kan telles, *uncountable noun*. Du kan med andre ord ikke sette *a* eller *an* foran *advice*. Du kan uttrykke det å gi et råd ved å si *a word of advice*, *a piece of advice* eller *some advice*.

Advise (med s) er et verb som betyr å råde noen til noe, å gi råd.

After reading

How do you want your friends to act in your house?

Are you polite when you visit your friends?

What is it like to be allergic to cats, dogs or horses?

What advice would you like to give to Peter and Susan?

<Ikon for Step 2> Workbook

Oppgave 52-54

Oppgave 52 og 53 s. 36 tester leseforståelsen. Elevene skal øve seg på å begrunne svarene sine. I oppgave 54 på s. 37 skal de selv forsøke seg på å gi råd.

Jokes

<Ikon for Step 3>

Textbook side 52-53

Vitser krever gode forståelsesferdigheter i et språk og noen ganger også en viss grad av modenhet. Vi har derfor valgt å legge vitsene til step 3. Elevene kan finne flere vitser på internett eller i vitsebøker. Det går også an å spørre noen hjemme om de kan bidra med vitser.

<Gloseikon/glosefelt>

Gjennomgå glosene etter at dere har lest vitsene. Da kan det hende at mange forstår ordene ut fra sammenhengen.

Du bør også gjennomgå disse uttrykkene etter at dere har lest vitsene:

fast food – hurtigmat som hamburgere, pommes frites, pølser, kebab

you can see right through them – det er lett å gjennomskue dem

to jump higher than a building – å hoppe høyere enn en bygning. Denne vitsen kan fungere på norsk også.

Forklar dobbeltbetydningen av ordet *ball* – det er det samme på norsk også.

It all happened much too fast – det skjedde så alt for fort

I got here as fast as I could – jeg kom så fort jeg kunne

<Ikona for Step 3> **Workbook**

I **oppgave 55** s. 37 skal elevene skrive ned vitser de har lært seg.

In the limelight <underkapittel>

Textbook side 54-61, Workbook side 38-42

Dette underkapitlet handler om teater sett fra ulike perspektiv, som skuespiller, scenearbeider og publikum.

Behind the scenes

<Ikon for Step 1>

Textbook side 54

Before reading

Snakk om illustrasjonen og spør elevene hva de tror teksten handler om. Still spørsmål som

What can you see?

What do you think this text is about?

Slike spørsmål kan gjerne brukes som tenkespørsmål der elevene diskuterer med læringspartneren. På den måten får du aktivisert alle elevene.

<Gloseikon/glosefelt>

Gjennomgå glosene til teksten.

To be in the limelight kan også bety å få oppmerksomhet, være midtpunkt, ikke nødvendigvis å stå på en scene.

After reading

Would you like to be part of a show?

Do you like watching shows?

What is your favourite show?

<Ikon for Step 1> **Workbook**

Oppgave 56-57

Oppgave 56 s. 38. Elevene skal finne ord fra teksten i letekryssordet. I oppgave 57 skal de koble engelske og norske ord fra teksten.

Lights and action (intervju)

<Ikon for Step 1>

Textbook side 55

Before reading

Teksten fortsetter der "Behind the scenes" sluttet, nemlig bak scenen på en forestilling. Her møter vi litt av overtroen som finnes i teateret. Man skal aldri si lykke til, men *break a leg*, man skal ikke plystre, og det sies også at det betyr ulykke å nevne Shakespeares *Macbeth* før en skal på scenen (Stykket skal heller omtales som *The Scottish Play*). Dere kan lese mer om overtro og teater, for eksempel på nettleksikon eller andre nettsteder. Det finnes ulike forklaringer på overtroen og tips for hva en kan gjøre for å unngå ulykken. Du finner mange dersom du gjør et enkelt nettsøk. Søkeord: *theatre - superstitions*

Etter å ha forklart dette, kan du stille spørsmål som disse:

Are you superstitious?

What can you tell the class about broken glass, black cats and walking under ladders?

During reading

I teksten blir elevene kjent med en scenearbeiders oppgaver, som å holde styr på rekvisitter (*props*) og å styre teppet. Elevene kan for eksempel notere hva de lærer om teater mens de leser.

After reading

Dere kan også snakke om at lys og lyd også er viktige jobber i en forestilling. Hvis dere har satt opp en forestilling eller sett en forestilling med klassen, passer det godt å knytte erfaringene til temaet i teksten her.

What does it take to be a good stagehand?

What does it take to be a good actor?

<Gloseikon/glosefelt>

actor – mannlig skuespiller

actress – kvinnelig skuespiller

producer – produsent, den som organiserer forestillingen

prompter – sufflør

curtain – sceneteppe på et teater, ellers gardin

<Ikon for Step 1> Workbook

I **oppgave 58** s. 39 skal elevene skrive nøkkelord under navnene til barna fra teksten. Her må de vise at de har forstått teksten, og organisere ordene under riktige overskrifter. Det er viktig at elevene har lest og forstått teksten.

A young star (intervju)

<Ikon for Step 2>

Textbook side 56-57

Teksten handler om Anthony som har fått en rolle i en teateroppsetning.

Se også s. 00 for gjennomgang av dialog.

<Gloseikon/glosefelt>

I tillegg til glosene til teksten, bør du gjennomgå disse ordene:

recommend – anbefale

rehearse – øve (øve kan også være practise)

audition – prøvespille, dette ordet er her et verb, men det kan også være et substantiv, *an audition*. Da brukes det slik vi også bruker dette ordet på norsk.

After reading

Have you been to an audition?

Do you know someone who has been to an audition? What was it like?

What is important if you want to audition?

Would you like to act in a play? Why / Why not?

<Ikon for Step 2> Workbook

Oppgave 60 s. 40 Elevene får her trening i spørsmål og svar. De skal svare med hele setninger. Det kan være vanskelig for noen, så du bør antakelig gi noen eksempler på spørsmål og svar med hele setninger. Da kan du for eksempel lage spørsmål til en tekst elevene har lest tidligere.

Gjør dem også oppmerksomme på spørsmål i preteritum der vi bruker *did* i stedet for *do/does*.

Dere kan gjerne også jobbe med Stairs Online Grammar – *Questions and answers*, hvis du merker at spørsmål og svar er noe elevene strever med.

The Lion King – A musical review (teateranmeldelse)

<Ikon for Step 3>

Textbook side 58-61

Temaet for teksten er musikalen The Lion King. Musikalen er bygget på tegnefilmen fra 1994. Musikken er av Elton John og tekstene er skrevet av Tim Rice. Denne musikalen har vært satt opp en rekke steder, blant annet på Broadway og i Londons West End. Det finnes en del filmklipp av oppsetningen samt trailer for filmen på lionking.com eller youtube.

<Gloseikon/glosefelt>

Gjennomgå glosene til teksten. Du kan også forklare ordet *pride* – løveflokk. *Pride* kan også bety stolthet.

After reading

Does the text make you want to see The Lion King?

How does Josephine like the music?

Have you seen a musical before? What was it like?

<Ikon for Step 3> Workbook

Oppgave 63 s. 42

I denne oppgaven skal elevene skrive sin egen anmeldelse av en film eller et teaterstykke. Dersom dere har tilgang til en film og tid til å se film, kan dere gjerne se en film i klassen, som elevene kan skrive anmeldelse til. Du kan da gi elevene på step 1/ step 2 en enklere oppgave, for eksempel å lage noen konkrete oppgaver med spørsmål og svar til filmen.

Elever på step 2 kan for eksempel også skrive et avsnitt om hver av karakterene i filmen.

Speaking

Textbook side 62

Rollespill

<faksimile fra siden i Textbook>

Elevene skal spille roller der de skal snakke uten manus. Rollefigurene er foreldre og barn i en familie, og temaet er kjent – leggetider.

Målet med denne aktiviteten er:

- samtale om kjente emner
- å kunne snakke engelsk uten manus
- uttrykke og begrunne egne påstander og meninger

Her må eleven få god tid til å forberede seg. La dem lese rollekortene sine, og hjelp dem å forstå det som står der. La dem få skrive ned noen replikker de kan si. Dette kan de også få i lekse å øve på hjemme. Be dem tenke over hva slags sinnsstemning de skal være i. De skal gå inn i en rolle, ikke lese fra en tekst. De kan gjerne gå inn i rollen og tenke ut hva slags person de har lyst til å være. Snakker vedkommende høyt eller lavt, hva slags stemme har personen, har han eller hun noen særtrekk, som å være morsom, hissig, treg eller usikker. Noen elevgrupper kan bli flinkere til å delta hvis det legges litt lek inn i aktiviteten. Andre kan synes det blir flaut, og trekker seg med en gang det kan være sjanse for å “dumme seg ut”. Da er det viktig at du modellerer trygghet, og viser at det ikke er farlig å tulle og tøyse. Noen enkle rekvisitter som hatter, skjerf, smykker eller andre ting kan bidra til rollen. Pass bare på at språket står i sentrum av aktiviteten.

Det er også god trening i å spille rollespill foran klassen, men det er ikke nødvendig at alle gruppene må framføre. Med elever som har spesielle behov, må du tilpasse. Kanskje noen kan spille rollespillet for en liten gruppe dersom du har assistent eller spesiallærer tilgjengelig.

For å være sikker på at dere dekker målet om å uttrykke egne meninger, kan dere ta en kort oppsummering til slutt der elevene ikke er i rolle, men forteller hvordan de selv mener at konflikten burde ha vært løst.

Writing

Textbook side 63

Intervju

Elevene kan intervju en person de kjenner. Her er det meningen at de skal gå litt dypere enn bare å spørre om navn, alder og bosted. Jobb godt med forberedelsene til intervjuet, slik at de har et godt utgangspunkt.

Dere lager spørsmålene først. Minn elevene på å bruke spørreord. Skriv gjerne eksempelsetninger på tavla. Gi eksempler på oppfølgingsspørsmål og åpne spørsmål som får intervjuobjektet til å fortelle. Unngå spørsmål med *yes* eller *no* til svar.

Et eksempel kan være:

- *What are your hobbies?*
- *Why do you like ... so much?*
- *Tell me a little bit more about ...*
- *What happens when you...*

Du kan gjerne ta opp en elev og stille spørsmål mens du noterer svar. Klassen kan komme med forslag til spørsmål og oppfølgingsspørsmål. Ved å jobbe sammen om en tekst, kan det gjøre oppgaven mer overkommelig for svake elever.

Bruk gjerne Stairs Online skriveverkstedet (Genres) til å jobbe med intervju. Der skal elevene finne på spørsmålene og svarene. Da kan de gjerne jobbe to og to og gå inn i rollene som intervjuer og intervjuobjekt. Til denne oppgavene vil vi anbefale at du lar elevene samarbeide. Da kan en konsentrere seg om å være intervjueren og en kan være intervjuobjektet.